

Verklaring

Hoger algemeen voortgezet onderwijs in Nederland (havo, 1999-2007)

Het **hoger algemeen voortgezet onderwijs (havo)** valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en wordt geheel door de rijksoverheid bekostigd. De onderwijssoort wordt geregeld in de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO).

De opleiding heeft een nominale studieduur van vijf jaar (leeftijd 12 tot 17 jaar), wordt gevolgd na acht jaar basisonderwijs (leeftijd 4 tot 12 jaar) en maakt deel uit van het Nederlandse systeem van algemeen voortgezet onderwijs. Het studiecursus van het havo bestaat uit een onderbouw (de eerste drie leerjaren) en een bovenbouw (leerjaren vier en vijf).

Het doel van de opleiding is leerlingen een brede algemene ontwikkeling te geven en ze voor te bereiden voor toegang tot het hoger beroepsonderwijs.

Bezitters van een havo-diploma kunnen worden toegelaten tot een hogere beroepsopleiding, hbo (artikel 7.24 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, WHW). Daarnaast kunnen ze doorstromen naar het vijfde leerjaar van het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo) dat de leerlingen voorbereidt op een studie in het wetenschappelijk onderwijs (wo). Ook kunnen ze doorstromen naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo).

Aan het einde van het derde leerjaar van het havo moet een profiel voor de bovenbouw worden gekozen. Een profiel bestaat uit een samenhangend onderwijsprogramma dat de leerlingen voorbereidt op een opleiding op een hbo-instelling. Er zijn vier profielen, te weten:

- Natuur en Techniek
- Natuur en Gezondheid
- Economie en Maatschappij
- Cultuur en Maatschappij.

Elk profiel heeft een verplicht deel, een profielspecifiek deel en een vrij deel.

Het verplichte deel omvat in ieder geval de vakken Nederlands en Engels.

Het profielspecifiek deel omvat per profiel in ieder geval de volgende vakken:

- Natuur en Techniek: wiskunde, natuurkunde en scheikunde
- Natuur en Gezondheid: wiskunde, biologie en scheikunde
- Economie en Maatschappij: wiskunde, economie en, naar keuze, aardrijkskunde, maatschappijleer of geschiedenis
- Cultuur en Maatschappij: een tweede moderne vreemde taal, culturele en kunstzinnige vorming (ckv2 of ckv3), of geschiedenis of filosofie.

Het vrije deel omvat twee door de leerling gekozen examenvakken. Dit zijn vaak een tweede moderne taal of vakken uit een ander profiel. Daarnaast is een gedeelte geheel vrij. Dat deel is bijvoorbeeld bedoeld voor godsdienstonderwijs. De leerlingen kunnen ook kiezen voor een extra examenvak.

Om een vergelijking te kunnen maken tussen het Nederlandse waarderingssysteem en het systeem van een ander land, volgt een verklaring van de cijfers 1 tot en met 10:

10 - uitmuntend	5 - bijna voldoende
9 - zeer goed	4 - onvoldoende
8 - goed	3 - zeer onvoldoende
7 - ruim voldoende	2 - slecht
6 - voldoende	1 - zeer slecht